

Gemensam samarbetsmodell för kultur och besöksnäring i Tornedalen

Gemensam samarbetsmodell för Tornedalsrådet

Samarbetsmodellen bör svara på följande frågor:

- hur ska vi tillsammans marknadsföra och utveckla kultur- och turismevenemang och –produkter
- hur få vi mer innehåll från alla tre länders kultur tillgängligt för besökare och lokalbefolkning
- Redan tidigare har vi konstaterat att det handlar om hela **gränsområdet och gränsöverskridande kultur- och turismsamarbete**. Gränsområdets kommuner i Tornedalen och flera organisationer i Sverige, Norge och Finland har under årens lopp utvecklat kultur och samarbete med olika åtgärder. Långsiktig samordning är dock något som saknats, och aktörerna har inte vetat om vad som händer i grannkommuner eller på andra sidan gränsen.

SWOT

Styrkor

- Gemensam identitet, rötter, historia och traditioner, öppen gräns
- Mångfald, flerspråkighet och flera kulturer är områdets rikedomar
- Färdig organisation med lång erfarenhet av samarbete mellan kommuner
- Området har en vilja att driva samarbetets utveckling

Svagheter

- Svårigheter att samarbeta med hela området: språkbarriär, ländernas olika sätt att arbeta och administrera
- Tornedalsk kultur uppskattas
- Utvecklingsarbete i den egna organisationen pågår ännu:
  - Liten aktivitet och delaktighet
  - Olika inre arbetssätt
  - Oklarhet när det gäller uppgifter och roller
- Långa avstånd och dåliga kollektivtrafikförbindelser
- Utflyttning och bostadssituation

Möjligheter

- Förstärkning av kultur och identitet i hela Tornedalen som övriga världen får ta del av
→ ökad dragningskraft
- Gränstraktens möjligheter:
  - Bidrag att söka från olika platser, olika länder, organisationer osv.
  - Resurserna fördubblas genom samarbete
- Digitalisering möjliggör distansarbete och distansmöten över gränser, ungdomarna har tillgång till hela världen

Hot

- Ekonomin och knappa resurser
- Misslyckad samordning till exempel på grund av otydligheter, bristande konkretion och felaktig fokus av resurser
- Klimatförändring
- Politisk instabilitet, oroligt världsläge
- Intressebevakningens utmaningar på grund av tre länder

Tornedalsrådet – En pionjär för det Gränslösa livet

MÅL 1: Ökad tillväxt

Skaffar flera medlemmar och resurser samt utvidgar verksamhetsområdet på ett konstruktivt sätt

MÅL 2: Kultur – områdets styrka

Den lokala kulturen blomstrar, den uppskattas, syns och hörs hos lokalbefolkningen, både inom offentlig sektor och i det som invånarna talar om och åstadkommer!

MÅL 3: Vi är kända

Vi syns och hörs genom att vara aktiva, marknadsför och kommunicerar ut på ett synligt sätt

MÅL 4: Vi samarbetar

Vi bygger broar mellan oss – både immateriella och fysiska

VISION 2030 – En pionjär för det gränslösa livet

Tornedalens kultur- och turismområde täcker tre länders gränsområde från Bottenviken till Ishavet längs Tornedalsälvar och fjälllandskap. Gemensam historia, identitet och kulturell rikedom förenar området och skiljer det från övriga regioner. Området är attraktivt och det finns utbud året om. Det skapar välbefinnande hos lokala samhällen.

Delar av områdets kulturaktörer känner varandra och verkar över gränsen, och bildar ett kreativt, innovativt och öppet utvecklingsnätverk.

Genom gränsområdets samarbete kan intresset och attraktiviteten för hela området utvecklas till att motsvara lokalbefolkningens och besökarnas behov. Längtan efter äkta, autentiska erfarenheter stämmer väl överens med gränsområdets utbud.

MÅL 1: Ökad tillväxt

Tornedalens gränsöverskridande samarbete behöver kristallisera sin gemensamma vision, sin gemensamma kultur- och turismstrategi för att driva arbetet **konstruktivt** framåt och ansluta det naturligt till motsvarande regionala strategier. Tornedalsrådet arbetar för en aktiv roll som delfinansiär av projekt i regionen.

- En 3-årig kultur- och turismstrategi tas fram och godkänns av organisationens ordinarie möte. En handlingsplan för 1 år tas också fram. Gränsområdet som en attraktiv region för boende ska beaktas även i strategin.
- Den kopplas ihop med regionala strategier genom förankring av aktörer från ett bredare område.
- Organisationen måste få mer resurser: fler och annorlunda medlemmar behövs, verksamhetsområdet bör utökas från Kittilä i Finland till Gällivare i Sverige
- Olika typer av projekt genomförs för att förverkliga ovanstående åtgärder
- Tornedalsrådets verksamhetsmodell ska utvecklas ytterligare och arbetsroller och ansvariga aktörer definieras
- Tornedalsrådets roll som drivande i gränsöverskridande samarbete måste definieras
- Tornedalsrådet har under senare år vaknat upp på nytt men det finns ytterligare behov till ökat engagemang, motivation och förankring till ett mer konkret samarbete

MÅL 2: Kultur – Områdets styrka

Gemensam historia, identitet och kulturell rikedom förenar området och skiljer det från övriga besöksmål. Området är ett attraktivt besöksmål och kulturutbudet täcker hela året. Kreativa näringar och kulturturism blomstrar, liksom samekulturen och kulturens mångfald. Detta skapar mental, fysisk och ekonomisk välbefinnande för lokala samhällen.

- Vi arbetar för att utbildningen ska vara gemensam på ömse sidor om älven och att det ska vara möjligt att studera på alla nivåer på alla språk
- Gränsområdets vision för kultur- och besöksnäring kristalliseras
  - Pilotområde Meänmaa (Vårt land): Meänmaa som begrepp, Meänmaas sammanhållning, “Meänmaa till ett eget land”
  - Pionjär för gränslöst liv: “Gränslöshet är vår styrka och resurs”, “Gränslösheten förenar oss”
- Vi bygger upp och medvetandegör det unika gränslösa Tornedalen

MÅL 3: Vi är kända

Tornedalsrådet behöver förstärka sin nationella och regionala synlighet och bli mer känt. Detta sker genom aktiv marknadsföring och kommunikation. Lyckad marknadsföring och kommunikation bidrar till ökad kännedomen av hela gränsområdet och även av Tornedalsrådet samt till ökat intresse för dess verksamhet.

- Tornedalsrådet behöver utveckla och förstärka sin kommunikation utåt och göra rådet och dess arbete mer känt
- Gränsrådets gemensamma och sammanhållna marknadsföring ökar kännedom av hela området och bidrar till ökat regionalt välstånd
  - Den nordliga dimensionen, midnattssolen, naturturismen, kulturturismen ska lyftas fram
  - Influenser-marknadsföring behöver goda ambassadörer, helst i olika åldrar, även ungdomar
- Tornedalsrådets webbplats borde uppdateras: logotype, namn, information om verksamhet, samarbete
- Samarbete med media bör utvecklas

MÅL 4: Vi samarbetar

Samarbetet och nätverkandet mellan hela gränsregionen ökar resurser och kännedom av Tornedalen och hela gränsregionen.

- Det behövs fler broar i gränsområdet – både fysiska men också immateriella genom möten mellan människor och organisationer samt samarbete
- Kommunerna bör förankras till verksamheten ännu mer aktivt än hittills: Tornedalsrådets och kommunernas roll ska kristalliseras
- Det ska erbjudas samarbetsplattform för alla aktörer i området: både digitala och fysiska möten, evenemang och till exempel utbildningar
- Gränsöverskridande samarbete ska utvecklas ytterligare
- Nätverkandet måste ske mer konstruktivt och med ökad bredd
  - Ambassadörer
  - Kulturinstitutioner
  - Utbildningssamarbete
  - Företagare/dra nytta av näringslivet
  - Myndighets-samarbete i anslutning till gränsen och administrativa beslut
  - Erfarenhetsutbyte mellan olika nivåer och mellan olika arbetsroller→ Institutioner ha nära samarbete